

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 5. Utrùm Christus, ut homo, capax fuerit præcepti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

futuribiliam præsciens, hominem tali medio de se repudiabili, si accipiat illud, ad actum prædefinitum eliciendum permotum iri, velit in altero signo rationis, vi prædefinitionis factæ, medium illud homini conferre in tempore, ut actum prædefinitum exerceat. His præsuppositis.

Resp. Si actus Christi dicuntur fuisse primo modo prædefiniti, Christus præscire non potuit, actuum suorum oppositum sibi impossibile esse: nam sensus divisus prædefinitionis verè fuit in ejus potestate, quia in ejus potestate verè fuit scientia futuribili, ex cujus directione facta est prædefinitio: verè enim potuit impedire, ne Deus prævideret, tales actus suos futuribiles esse sub conditione talium mediorum, de se repudiabilium, adeoque verè potuit impedire, ne Deus voluerit tales actus suos ut eliciendos per talia media de se repudiabilia. Cum autem hæc omnia sci- verit Christus, non potuit non scire, in hypothesi prædefinitionis primo modo factæ, possibile sibi esse actuum suorum oppositum.

Quod si dicatur (ut plane videtur nobis dicendum, utpote magis consentaneum S. Augustini & S. Thomæ principiis) actus Christi secundo modo prædefinitos à Deo fuisse, sensus quidem divisus prædefinitionis hoc modo factæ non fuit in potestate Christi: & nihilominus possibile illi fuit oppositum actuum prædefinitorum. Ratio est, quia Deus Pater actus Christi ut hominis scilicet, quod semper debet suppleri) non prædefinit hoc secundo modo præcisè ut eliciendos, sed ut eliciendos liberè, & cum potentia completa ac expedita ad illos eliciendos, vel non eliciendos: undè vi prædefinitionis actuum illorum, futuritio non magis certa fuit & infallibilis, quam possibilitas oppositi.

At inquit. Potentia illa completa ac expedita, quam Christo ut homini, ad eliciendos vel non eliciendos actus ejus attribuiimus in sensu composito prædefinitionis secundo modo factæ, ad actum nec reducenda, nec reducibilis fuit. Ergo fuit potentia mere chymica. *R. neg. ant. & dico* potentiam illam in sensu composito prædefinitionis secundo modo factæ, fuisse verè reducibilem ad actum.

At inquit. Si potentia illa in sensu composito prædefinitionis secundo modo factæ, fuit ad actum reducibilis, effectu suo frustrari potuit prædefinitio. Absurdum const. nulla enim voluntas Dei absoluta & efficax, effectu suo frustrari potest. Ergo, &c. *Resp. neg. seq. maj.* Imò è contra si Christus non habuisset potentiam actus prædefinitos non eliciendi completam & expeditam, adeoque ad actum verè reducibilem, prædefinitio illa actuum Christi secundo modo factæ, ex parte frustrata fuisset effectu suo, quia Christus actus prædefinitos non eliciisset liberè.

Ad hoc itaque ut Christus verè dicatur potuisse effectu suo frustrare prædefinitionem actuum suorum, etiam secundo modo factam, non sufficit, ut potentiam actus prædefinitos non eliciendi completam habuerit, ac expeditam, proindeque ad actum verè reducibilem; sed præterea requiritur, ut impedire potuerit, ne Deus in omnipotentia suæ thesauro media haberet de se repudiabilia, quibus voluntatem ejus efficaciter permovere posset. Atqui hoc Christo impossibile fuit. Ergo Christus ex eo quod præcisè in sensu composito prædefinitionis actuum suorum secundo modo factæ, potentiam habuerit illos non exercendi, ad actum verè reducibilem, malè arguitur eum prædefinitionem illam effectu suo frustrare potuisse.

ARTICULUS V.

Utrum Christus, ut homo, capax fuerit præcepti.

RESPONSIO.

Christus, ut homo, capax fuit præcepti, etiam sub culpa obligantis.

Prob. Quia Christus, ut homo, habuit superio-

rem, nempe Deus, à quo potuit efficaciter dirigi & gubernari. Ergo superiorem habuit, à quo talem accipere potuit actuum suorum regulam, ut illi sese conformare necessarium esset ad servandam morum honestatem. Atqui hujusmodi regula est præceptum rigorosum, & obligans sub culpa. Ergo, &c. 2. Humanitas Christi Deo subiecta fuit ut creatura rationalis ac libera. Atqui creaturæ rationalis ac liberæ propria subiectio consistit in eo, quod subdatur præcepto superioris. Ergo Deus præcepta imponere potuit humanitati Christi. 3. denique Christus, ut homo, sicut veram humilitatem, ita & veram ac propriam habuit obedientiam. Sed vera ac propria obedientia locum non habet, nisi ubi intervenit præceptum sub culpa obligans. Ergo, &c.

Obi. Præceptis rigorosis inest non solum vis directiva, sed etiam coactiva, ut hoc pacto subditi ad illorum observationem efficaciter induci possint. Ergo illi tantum præcepti rigorosi capaces sunt, qui possunt subdi virtuti coactivæ. Ergo Christus, ut homo, præcepti rigorosi incapax fuit; cum ei repugnasset, virtuti coactivæ subdi. *R.* Præceptum rigorosum habet quidem non solum vim directivam, sed etiam coactivam, at magno cum discrimine: habet enim primariò & essentialiter vim directivam, in eo positam, ut faciat actum, qui præceptus est, necessarium ad rectitudinem & honestatem morum; vim verò coactivam, seu pœnæ comminationem non habet, nisi secundariò, contingenter, & respectivè tantum ad subditum transgressionis incapax: nam vis coactiva respectivè ad subditum incapax transgressionis, inutilis est, quia subditus, transgressionis incapax, per solam vim directivam ad rem præceptam exequendam movetur, ac inducitur efficaciter.

Itaque ad hoc ut aliquis præcepti rigorosi capax sit, satis est, ut sit inferior, & subdi possit vi directivæ, sive etiam subdi possit vi coactivæ, sive non. Christus autem, ut homo, inferior fuit, & subdi potuit vi directivæ, licet non potuerit subdi vi coactivæ: quia per præceptum potuit ei reddi necessarius ad morum honestatem actus aliquis, qui secluso præcepto necessarius non esset: quamvis ipse transgressionis incapax fuerit, adeoque vis coactiva respectu illius fuerit inutilis.

Dices. Deum imponere præceptum sub culpa obligans, est Deum dicere: Fac hoc; alioquin eris mihi inimicus. Atqui talis comminatio dirigi non potest, nisi ad eum, qui inimicus Dei esse potest. Ergo cum Christus, ut homo, inimicitiam Dei incurrere non potuerit, non potuit ei imponi præceptum obligans sub culpa. *Resp. neg. maj.* Ad hoc enim ut Deus præceptum sub culpa obligans imponat, necesse non est, ut dicat: Nisi hoc feceris, eris mihi inimicus; sed satis est, quod habeat obligandi voluntatem, quæ nihil aliud est, quam voluntas reddendi actum aliquem necessarium ad rectitudinem & honestatem morum, seu oppositum actus illius reddendi turpe ac inhonestum in subdito.

Potè talis voluntas locum habere potuit respectu Christi, ut hominis, quamvis impeccabilis esset, adeoque actionis cujuslibet turpis ac inhonestæ incapax: potuit enim Deus pro jure suo facere, ut actus aliquis, vel ejus omisio, de se indifferens, turpis esset respectu Christi ut hominis; ita ut si per impossibile, Christus, stante præcepto, actionem illam faceret, vel omitteret, turpiter ac inhonestè ageret.

Deus autem faciendo, ut actio aliqua, vel ejus omisio turpis esset ac inhonestæ respectu Christi, ut hominis, nequidem virtualiter dixit: Nisi hoc feceris, eris mihi inimicus; sed ad summum dixit virtualiter: Si per impossibile hoc faceres, esses mihi inimicus: quod non est inconveniens respectu Christi, nec comminationem continet. Aliud est de ceteris hominibus, qui transgressionis præcepti, proindeque & inimicitia divinae capaces sunt, quibus nihil verat Deum præcipiendo dicere virtualiter: Fac hoc, alioquin eris mihi inimicus.

Dices.

Dices. repugnat enim, qui impeccabilis est, obligari sub culpa. Sed Christus, ut homo, fuit impeccabilis. Ergo, &c. *R. neg. maj.* Ut enim aliquis sub culpa obligari possit ad actum aliquem, vel ejus omissionem, sufficit, ut actus ille, vel ejus omisso reddatur illi ad honestatem morum necessaria: at hoc fieri potest respectu illius, qui impeccabilis est. Ad hoc enim sufficit, quod superiorem habeat: nam hoc ipso quoddam superiorem habet, à quod dirigi & gubernari potest, subiectus est ei, qui potest illi præcipere, & præcipiendo illi reddere actum aliquem necessarium ad rectitudinem morum; ita ut si per impossibile actum stante præcepto omitteret, peccaret, atque ita propter ejus impeccabilitatem, omisso actus, stante præcepto, reddatur illi impossibilis.

Porro quoddam obligari sub culpa non repugnet ei, qui impeccabilis est, patet ex Deo, cui mendacium v.g. turpe ac inhonestum est, & verum dicere, ex hypothese quoddam loquatur, necessarium ad rectitudinem & honestatem: ita ut si per impossibile mentiretur, verè culpabilis esset, quia aliquid sibi turpe ac inhonestum committeret. Unde quamvis essentialiter impeccabilis sit, verè sub culpa obligatur ad non mentendum, & ad verum, ex hypothese quoddam loquatur, dicendum; non quoddam obligetur ex præcepto, non enim habet superiorem, qui possit ei præcipere, sed quia obligatur ex propria excellentia, quatenus ens supremum hoc sibi debet indispensabiliter, ut nunquam mentiarur.

Essentialis igitur impeccabilitas Dei non est in eo impossibilis cum obligatione ad aliquid sub culpa, sed solum id, ad quod sub culpa obligatur, reddit ei absolutè necessarium: hoc ipso enim quoddam voluntas divina essentialiter recta est atque impeccabilis, hoc ipso, inquam, essentialiter determinata est ad faciendum, vel omittendum id omne, quod non posset omittere, vel facere sine culpa, seu quod omittere, vel facere non posset, nisi dedecenter, & contra dictamen intellectus divini, adeoque nisi reddendo se culpabilem, ac vituperabilem.

Dices denique. Præceptum non fit de objecto necessario, sed de objecto libero, hoc est, de re, quam subditus pro arbitrio facere vel non facere potest, etiam stante præcepto: frustra enim subdito præciperetur, ut faciat id, quod non potest non facere, vel omittat id, quod non potest non omittere: si cur frustra subdito prohiberetur id, quod est ipsi impossibile. Ergo repugnat imponi præceptum illi, qui non potest illud violare. Ergo cum Christus fuerit impeccabilis, non fuit capax præcepti.

R. diss. ant. Præceptum fit de objecto libero secundum se, & præcipiendo à præcepto, *Esto aut.* Dico, *Esto*, quia propositio non est universaliter vera. Præceptum fit de objecto libero, etiam posito præcepto, ita ut in sensu composito præcepti, subditus liber maneat ad non faciendam rem præceptam, quia scilicet liber manet ad violandum præceptum. *Neg. ant.* Itaque ut plurimum præceptum fit, ut subditus faciat aliquid, quod aliàs posset non facere, vel omittat aliquid quod aliàs posset facere, sive posito præcepto, possit adhuc non facere, quod facere jubetur, vel facere quod jubetur omittere, quia præceptum violare potest, sive non possit non facere quod, &c. & ita posito præcepto eoque stante, necessiteretur ad faciendum id, quod jubetur facere, vel ad omittendum id, quod jubetur omittere: quia scilicet propter impeccabilitatem præceptum violare non potest, quo casu præceptum non frustra imponitur: tunc enim ad rem præceptam efficacissimè movet subditum, illam simpliciter necessitando ad faciendum id, quod præcipitur fieri, vel ad omittendum id, quod præcipitur omitti: unde nego, utramque consequi.

ARTICULUS VI.

Quibus Legibus Christus, ut homo, subiectus, vel non subiectus fuerit.

RESPONSIO I.

Christus, etiam ut homo, nullis legibus humanis subiectus fuit, aut esse potuit.

Prob. Nam Christus, ut homo, accepit à Patre potestatem excellentiæ super omnes homines, adeoque in omnes homines dominum habuit & jurisdictionem superioris ordinis. Ergo Christus, ut homo, non magis potuit subiectus esse legibus hominum, quam supremus Monarcha subiectus esse potest legibus à subiecto latis.

Obj. Christus, ut homo, tenebatur obedire matri suæ, cui subditus erat. *R.* Christum in rigore subiectum non fuisse matrem, quia in eam sicut & in alios homines habuit potestatem excellentiæ: unde matri suæ, sicut & Josepho, non necessariò & ex debito, sed sponte sese subiecit.

Dices. Christus, ut homo, tenebatur matrem colere. Ergo tenebatur etiam illi obedire. *R.* Christus, ut homo, tenebatur quidem lege naturali ad matrem colendam & honorandam, sed non similiter tenebatur eadem lege ad ei obediendum: lex enim naturalis ad obediendum parentibus non obligat filium, qui in illo potestatem habet excellentiæ, & jus superioris ordinis, quale habuit Christus, etiam ut homo.

RESPONSIO II.

Christus, etiam ut homo, nec legi Evangelicæ, nec Mosaicæ subiectus fuit.

Prob. prima pars, nempe quoddam Christus, etiam ut homo, subiectus non fuerit legi Evangelicæ: nam Christus ipse, ut homo, legem Evangelicam tulit hominibus peccatoribus, & purè viatoribus. Ergo Christus non fuit ejusdem status & conditionis cum iis, quibus tulit legem Evangelicam. Ergo Christus, etiam ut homo, non potuit obligari lege Evangelicæ, sicut legislatores alii quandoque legibus suis obligantur, quando scilicet leges illæ versantur in materia, ram ad legislatores ipsos, quam ad subditos pertinent. tunc enim legibus suis tenentur legislatores ipsi, quia lex naturalis talibus legibus illos subiecit, eò quod sunt ejusdem cum subditis suis status & conditionis. Adde, quod lex Evangelicæ vigere & obligare non cæperit, nisi à die Pentecostes, quo Hierosolymis promulgata est; quo sanè tempore non poterat ea obligari Christus, cum jam in cælos assumptus esset.

Prob. secunda pars, nempe quoddam Christus, etiam ut homo, subiectus non fuerit legi Mosaicæ: nam lex illa per Moysen data est populo Judaico pro se, & posteris suis, qui per viam ordinariam descendunt erant à progenitoribus suis. Ergo lex illa nullo modo comprehendit Christum, qui de Spiritu sancto conceptus, & de Virgine natus est.

Confirmatur. 1. Quia lex Mosaicæ lata fuit hominibus imperfectis, peccatoribus, & purè viatoribus. 2. Quia lex illa lata fuit; ut esset figura Christi, & homines ad ejus adventum disponeret; atque per Christum abroganda erat: quare Christum, etiam ut hominem, lege illa obligati non decuit.

Obj. Christus ipse ait Matth. cap. 5. *Nolite putare, quoniam veni solvere legem aut Prophetas: non veni solvere, sed implere.* Item Apostolus ad Galatas cap. 4. dicit: *Misit Deus Filium suum factum ex muliere, factum sub lege.* Item lex Mosaicæ obligavit omnes circumcisos, juxta illud Apostoli ad Galatas cap. 5. *Testificor autem vobis omni homini circumcidenti se, quoniam debitor est universæ legis faciendæ.*

R. ad 1. verbis Christi argui, quoddam plenè ac perfectè legem Mosaicam servaverit, non quoddam ei subiectus fuerit. Ad 3. Apostolus significat factum, non jus.